

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКА ДЕРЖАВНА АГРАРНА АКАДЕМІЯ**

Матеріали ІХ науково-практичної інтернет-конференції

**«Актуальні питання та проблематика у технологіях
вирощування продукції рослинництва»**

27 листопада 2020 року

Полтава

УДК 631.5
А-43

Матеріали ІХ науково-практичної інтернет–конференції «Актуальні питання та проблематика у технологіях вирощування продукції рослинництва» / Редкол.: В.В. Гангур (відп. ред.) та ін. Полтавська державна аграрна академія, 2020. 205 с.

У збірнику тез висвітлено результати наукових досліджень, проведених науковцями Полтавської державної аграрної академії та інших навчальних і наукових закладів Міністерства освіти і науки України, науково-дослідних установ НААН

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

В.В. Гангур - доктор с. – г. наук (відповідальний редактор);
О. А. Антонець - кандидат с. – г. наук (заступник відповідального редактора);
О. С. Пипко - кандидат с. – г. наук ;
С. В. Філоненко - кандидат с. – г. наук .

Рекомендовано до друку вченою радою факультету агротехнологій та екології
ПДАА, протокол № 4 від 23 листопада 2020 року

ЗМІСТ

Алейнік Л.М., Ткаченко Т.М., Дикань О.О. Структурні показники врожайності сочевиці залежно від технологічних заходів в умовах Лівобережного Лісостепу.....	6
Антонець О.А., Антонець М.О., Ворвихвіст М.С. Вплив способу обробітку ґрунту на урожайність насіння ріпаку озимого	8
Антонець О.А., Маренич М.М., Бушанський В.О. Вплив агротехнічних заходів на урожайність гібриду кукурудзи	11
Баган А.В., Левченко І.С. Формування продуктивності помідора їстівного залежно від сортових властивостей	14
Баган А.В., Сіняговська О.В. Формування урожайності і якості зерна жита озимого залежно від сорту	16
Баган А.В., Шевченко Є.О. Вплив сорту на продуктивність гороху посівного	19
Бараболя О. В., Речкелюк Т. С. Вплив азотних добрив на урожайність та якість сої	23
Бараболя О.В., Михайлюк М.В. Картопля – другий хліб	27
Бараболя О.В., Рожковський Ю.Г. Особливості способів зберігання зерна за різною вологістю	30
Барат Ю.М., Собко Д.В. Продуктивність сортів суниці залежно від утримання ґрунту	33
Біленко О.П., Омелян О.О. Вплив обробітку ґрунту на забур'яненість посівів соняшнику	37
Білявська Л. Г., Білявський Ю. В., Сокоренко Ю. А. Насіннева продуктивність гібридів кукурудзи різних груп стиглості в умовах недостатнього зволоження	39
Богатирь В.П., Біленко О.П. Строки сівби і урожайність гібридів соняшнику	41
Гангур В. В., Заплаткіна А. С. Вплив передпосівного обробітку ґрунту на агрофізичні показники за вирощування сої	44
Гангур В. В., Космінський О.О., Клімов С. С. Формування продуктивності гібридів соняшнику різних груп стиглості залежно від строків сівби	47
Гангур В. В., Савлюк А. К. Формування продуктивності гібридів соняшнику різних груп стиглості залежно від густоти стояння рослин	50

Гангур В.В., Гангур М.В., Орлеан О. А. Формування продуктивності ячменю ярого залежно від способів та глибини основного обробітку ґрунту	52
Гаркавенко Я. В. Ефективність застосування мікродобрих для передпосівної обробки насіння сої	56
Григоренко А.В., Біленко О.П. Навіщо нам та кукурудза?	59
Гришенко М.І., Біленко О.П. Строк сівби і тривалість вегетаційного періоду проса	62
Деркач Т. С. Урожайність гібридів кукурудзи залежно від норми висіву	65
Єремко Л.С., Береговенко В.В. Ефективність застосування мікробіологічних препаратів та мікродобрива у підвищенні насінневої продуктивності сортів ячменю ярого	68
Єремко Л.С., Бирик І.М. Агротехнологічні прийоми підвищення продуктивності кукурудзи	71
Єремко Л.С., Брідня Є.О. Вплив забезпеченості рослин елементами мінерального живлення на урожайність насіння ячменю ярого	74
Єремко Л.С., Дрок К.В. Вплив мікродобрих та мікробіологічного препарату на формування продуктивності гібридів кукурудзи різних груп стиглості	76
Єремко Л.С., Кухтин Н.С. Особливості формування насінневої продуктивності ячменю ярого за покращання поживного режиму рослин	80
Жемела Г.П., Бараболя О.В., Косенко В.Ю. Особливості зберігання зерна кукурудзи	83
Запорожець О.С. Пшениця яра та перспективи її використання	87
Кателевський В.М., Філіпась Л.П., Біленко О., П. Продуктивність міскантусу гіганського в залежності від підживлення комплексним мікродобривом Квантум Голд	89
Колосович М.П., Шевченко Т.Л. Різноманіття інтродукованих видів родини Fabaceae в дослідній станції лікарських рослин ІАП НААН	92
Куценко О. О., Корабніченко О. В., Куценко Н. І. Перспективи поширення нового сорту лопуха справжнього еталон	95

Куцик Т.П., Федько Л.А., Глущенко Л.А. До питання розроблення технології та регламенту збереження якості лікарської рослинної сировини при зберіганні	99
Лень О.І., Тоцький В.М., Снігир В.П. Урожайність пшениці озимої залежно від технологічних заходів в умовах Лівобережного Лісостепу	103
Марініч Л. Г., Молодчин В. П. Вплив сортових особливостей колекційних зразків стоколосу безостого на формування кількості генеративних пагонів	105
Марініч Л. Г., Черненко В.С. Оцінка перспективного селекційного матеріалу горошку посівного (озимого) за основними господарсько-цінними ознаками	108
Міщенко О.В., Бойко Д.М. Вплив систем удобрення на урожайність пшениці озимої	112
Панихідіна Р.В. Вплив строків сівби буряків столових на урожайність коренеплодів та насінневу продуктивність	114
Сокирко М. П., Марініч Л. Г., Кавалір Л. В., Бохан З. М. Особливості вирощування люцерни на насіння	117
Соловійов Д. С. Ефективність застосування позакореневого підживлення буряків цукрових	120
Солод І.С. Ефективність застосування післясходових гербіцидів у посівах кукурудзи на зерно	123
Філоненко С.В., Антонєць О.А., Філоненко В.С., Кухаренко Д.Г. Оптимізація площі живлення рослин буряків цукрових сучасних гібридів	127
Філоненко С.В., Антонєць О.А., Філоненко В.С., Сухозад О.В. Ефективність та доцільність різних способів основного обробітку ґрунту за вирощування буряків цукрових	132
Філоненко С.В., Дзюба К. Р. Особливості формування насінневого продуктивного потенціалу висадків цукрових буряків за підживлення їх мінеральними добривами	139
Філоненко С.В., Кочерга А.А., Райда В.В., Гудименко Ж.В. Ефективність різних попередників буряків цукрових у короткоротаційних сівоzmінах	142
Філоненко С.В., Ляшенко М.Г. Якість бурякового насіння та продуктивність висадків за різних систем хімічного захисту їх від бур'янів	148

Філоненко С.В., Пипко О.С., Коваль О.В. Сучасні гібриди буряків цукрових: продуктивний потенціал та економічна доцільність вирощування	152
Філоненко С.В., Полянський В.В., Боровик І.В. Аналіз продуктивності та технологічних якостей коренеплодів буряків цукрових за позакореневого внесення регуляторів росту	156
Філоненко С.В., Попов О.О., Бугай В.І. Вплив позакорневих підживлень мікродобривами на зернову продуктивність кукурудзи ...	161
Шакалій С.М., Змага В.В. Вплив агроекологічних умов вирощування на продуктивність та якість жита озимого	165
Шакалій С.М., Нечипоренко В.В. Вплив попередників на урожайність та якість зерна пшениці озимої твердої	170
Шевченко Т.Л. Інтродукція Tribulus Terrestris L. в умовах дослідної станції лікарських рослин ІАП НААН	173
Шолох А.В. Вибір попередника – один із елементів сортової технології вирощування пшениці озимої	177
Антонець О.А., Береза Є.А. Вплив агротехнічних заходів на урожайність зеленої маси вико-вівсяної суміші	179
Кошіль Е.А. Урожайність пшениці ярої залежно від попередників ..	181
Міленко О.Г., Юрко А.О. Вплив строків сівби на продуктивність пшениці ярої	184
Детюк О.М. Урожайність сортів проса залежно від норми висіву насіння	187
Калініченко В.М., Заїка Р.М. Вплив мінеральних добрив на урожайність сортів ячменю ярого	190
Коба К.В. Реалізація потенціалу гібридів кукурудзи в залежності від строку сівби	193
Ондер Ю. В. Урожайність соняшнику залежно від застосування ґрунтових гербіцидів	196
Тютюнник В.С. Урожайність ячменю ярого залежно від строків сівби	200
Опара М.М. Особливість використання попередників у технології вирощування озимої пшениці	202

УРОЖАЙНІСТЬ СОРТІВ ПРОСА ЗАЛЕЖНО ВІД НОРМИ ВИСІВУ НАСІННЯ

Детюк О.М., здобувач вищої освіти ступеня магістр за спеціальністю 201 – Агронімія

Полтавська державна аграрна академія

Просо посівне – одна з основних круп'яних культур України, цінність якої визначається практично безвідходним використанням продуктів переробки в харчовій, кормовій, фармацевтичній, мікробіологічній, промисловій галузях виробництва [2].

Вирощування проса посівного в посушливі роки дає змогу отримувати високі врожаї культури; пізні посіви в Україні є ефективними завдяки продуктивному використанню рослинами літніх опадів. Його широко застосовують як страхову культуру для пересіву загіблених озимих та ранніх ярих, а також як пожнивні посіви на зелений корм [5].

За складом поживних речовин просо є джерелом найважливіших мікроелементів (Cu, I, Br), вітамінів (B₂, B₅, B₆) та незмінних амінокислот (лізину, метіоніну, триптофану та ін.) [2]. Маючи високий уміст білка, вітамінів та гарні смакові якості просо стало однією з кращих кормових культур. Зерно виступає як незамінний і обов'язковий компонент комбікормів для різних видів птиці, худоби тощо [5].

У XVIII столітті пшоно (продукт переробки проса) оцінювали дорожче за будь-який хліб. Однак тепер ця культура незаслужено занедбана. Хоча за останні роки виробництво зерна проса посівного збільшилося в багатьох країнах Америки, Європи та Азії [2]. У Японії приділяють велику увагу пшону як продукту лікувального харчування. В Україні зерно проса посівного використовують для виробництва дієтичних та дитячих продуктів харчування, при лікуванні серцево-судинних захворювань, підвищеному тиску й печінкових розладах, а також при діабеті, як засіб, що знижує рівень цукру в крові [5].

Особливої уваги з боку виробництва заслуговують сорти, яким притаманні цінні господарські ознаки: високий ступінь формування високопродуктивних волотей на головних і додаткових стеблах; швидке

відновлення тургору рослин після прив'янення за сильної повітряної і ґрунтової посухи; стійкість до хвороб листя, летючої сажки та меланозу, шкідників, запалу; дружне викидання волоті; слабка поникання, вилягання і осипання зерна; високий вміст білка, придатність до механізованого збирання [2].

Просо, як відомо, на початку своєї вегетації росте дуже повільно, в зв'язку з чим його легко пригнічують бур'яни. Щоб запобігти цьому, посіви треба своєчасно очищати від бур'янів [1]. Другою особливістю біології проса є те, що воно за відповідних умов вирощування здатне добре кущитись і гілкуватись та збільшувати розмір свого плодоносного органу – волоті. В цій особливості проса криється велика його можливість давати високі врожаї зерна. Зазначені біологічні особливості проса в значній мірі визначають способи його сівби та густоту рослин у посівах [5].

Метою наших досліджень було встановити вплив норми висіву насіння на врожайність сортів проса.

Для цього було закладено дослід із дванадцяти варіантів у трьох повторностях.

Таблиця 1

Схема досліду

Сорт (фактор А)	Норма висіву насіння, млн.шт./га (фактор В)
Заповітне	2,5
Скадо	3,0
Веселка	3,5
	4,0

Програмою польових досліджень передбачено визначити такі показники: густоту рослин, польову схожість насіння, тривалість вегетації та міжфазних періодів; площу листової поверхні; урожайність зерна.

За результатами досліджень, встановлено, що польова схожість насіння залежно від норми висіву істотно за варіантами досліду не відрізнялась. Серед сортів проса найкраща польова схожість була в посівах сорту Скадо. Загалом польова схожість насіння по досліді варіювала в межах від 74,5 до 84,5 %.

Тривалість усього періоду вегетації зафіксована найдовша у сорту Скадо. А найшвидше досягав сорт Заповітне. Залежно від густоти посівів ми спостерігали подовження вегетаційного періоду в загущених посівах. Збільшення норми висіву насіння від 2.5 до 4 млн.шт./га впливало на збільшення періоду вегетації проса в сорту Заповітне на 6 діб; в сорту Скадо на 9 діб, а в сорту Веселка на 12 діб.

Площу листової поверхні визначали в фазі цвітіння проса, оскільки в цей період найбільше розвинута вегетативна частина рослин. За нашими дослідженнями встановлено, що для всіх сортів збільшення норми висіву насіння від 2.5 до 3,5 млн.шт./га істотно впливало на збільшення асиміляційної поверхні посівів. А подальше загушення посівів не мало істотного впливу на збільшення площі листового апарату рослин [4].

Врожайність культури основний показник ефективності певного агрозаходу [3]. Урожайність зерна проса посівного загалом по досліді найкращу зібрали в 2018 році. Найбільш урожайними були посіви сорту Скадо. Максимальну врожайність 2,36 т/га отримали в посівах із нормою висіву насіння 3.0 млн.шт./га. В посівах сорту Заповітне та Веселка також найбільшу врожайність було сформовано на варіантах із нормою висіву насіння 3.0 млн.шт./га зменшення норми висіву насіння до 2.5 млн.шт./га та збільшення понад 3.0 млн.шт./га не мало позитивно впливу на врожайність зерна проса.

За результатами розрахунків економічної ефективності вирощування сортів проса посівного залежно від норми висіву насіння встановлено, що найбільший прибуток 8394,8 грн./га отримали на варіанті вирощування проса сорту Скадо з нормою висіву насіння 3.0 млн.шт./га. Рівень рентабельності виробництва на цьому варіанті становив 103,32 %.

На підставі результатів експериментальних досліджень та економічної ефективності рекомендуємо в умовах виробництва вирощувати просо посівне ранньостиглих сортів з нормою висіву насіння 3,0 млн.шт./га.

Література:

1. МІЛЕНКО, О.Н.. Оптимізація норми висіву насіння сої залежно від групи стиглості сорту для умов Центрального Лісостепу України. Наукові доповіді НУБіП України, [S.l.], n. 4 (61), лип. 2016. ISSN 2223-1609. Доступно за адресою: <<http://journals.nubip.edu.ua/index.php/Dopovidi/article/view/6964>>. Дата доступу: 14 gru. 2020 doi:<http://dx.doi.org/10.31548/dopovidi2016.04.009>.
2. Ключевич М. М., Столяр С. Г. Вплив норм висіву насіння проса на розвиток грибних хвороб та урожайність культури в Поліссі України.

- Вісник Сумського національного агроекологічного університету. Серія Агрономія і біологія, 2017. Вип. 2 (33). С. 108–112.
3. Міленко О. Г. Урожайність сої залежно від сорту, норм висіву насіння та способів догляду за посівами. Збірник наукових праць. Агробіологія. 2015. № 1. С. 85–88.
 4. Міленко О. Г. Формування фотосинтетичного апарату сої залежно від сорту, норм висіву насіння та способів догляду за посівами. Таврійський науковий вісник, 2015. Випуск 91. С. 49–55.
 5. Пастух О.Д. Продуктивність сумісних та одновидових посівів гречки і проса умовах Лісостепу західного. Таврійський науковий вісник. Херсон, 2016. Вип. 95. С.42–47.